

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

стандартами в митній сфері. *Держане управління та місцеве самоврядування*. 2016. № 1. С.74–80.

10. Про приєднання України до Конвенції про створення Ради Митного Співробітництва 1950 року: Постанова Верховної Ради України від 19 червня 1992 р. № 2479-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2479-12> .

11. Бочан М. І. Європейська інтеграція України: правові засоби. URL: [http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/16966/1/Магістерська%20Бочан%20М.%20І.\(стаціонар\).pdf](http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/16966/1/Магістерська%20Бочан%20М.%20І.(стаціонар).pdf).

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ ТА ЦЕНТРАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Сидорко Ю. О.

Студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Миргород-Карпова В. В.

к. ю. н., викладач кафедри АГПФЕБ ННІ права

Сумського Державного університету

Однією з найгостріших проблем сьогодення в Україні є корупція та протидія їй як із боку профільних правоохоронних структур, так і суб'єктів протидії корупції у складі інших правоохоронних органів. Незважаючи на те, що відбулося формування якісно нової системи інституційних гарантій забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції в Україні, що дало свої певні позитивні результати і призвело до покращення стану з корупцією, на жаль, корупція, безперечно, залишається серйозною проблемою в Україні, яка стоїть перед приватним бізнесом, пересічними громадянами та суспільством взагалі. Цей факт неодноразово зазначався у низці досліджень та оглядів, які здійснювалися останніми роками міжнародними моніторинговими організаціями, міжнародними і неурядовими організаціями та органами публічної влади України. Цій проблемі присвячується чимало уваги в рамках реформування вітчизняної правоохоронної системи, адаптації вітчизняного законодавства до норм країн-членів ЄС.

Одним з найважливіших кроків щодо протидії корупційним правопорушенням в Україні стало прийняття 14 жовтня 2014 року Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України». Згідно з ч. 1 ст. 1 цього Закону, Національне антикорупційне бюро України є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття

корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. Завданням цього бюро є протидія кримінальним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці. Завданням Національного бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці. З огляду на права та обов'язки, якими наділене НАБУ, можна зробити висновок, що цей орган виконує три функції: оперативно-розшукову, досудового розслідування, превентивну, що полягає у здійсненні інформаційно-аналітичної роботи з метою виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності НАБУ [1].

Одним із найяскравіших прикладів зарубіжного досвіду організації та діяльності протидії корупції можна вважати досвід Республіки Польща.

Закон Республіки Польща від 09 червня 2006 року «Про Центральне антикорупційне бюро» визначає ЦАБ як спеціальну службу для боротьби з корупцією в публічній та економічній сферах, зокрема в державних і самоврядних установах, а також для боротьби з діяльністю, що завдає шкоди економічним інтересам держави.

Однак, на відміну від НАБУ, ЦАБ Польщі наділене значно ширшим колом повноважень. Основним завданням ЦАБ є боротьба з корупцією на межі між державним і приватним сектором. Дана структура є єдиною спеціальною службою в Польщі, яка наділена повноваженнями контролю майнових декларацій і економічних рішень та направлена на функціонування інституту уповноваженого за контролем обробки персональних даних ЦАБ. Це також єдина спеціальна служба в Польщі, в якій діють засади обрання керівника на визначений термін. ЦАБ веде оперативно-розшукову, контрольну, аналітично-інформаційну і слідчу діяльність [2, с. 121].

Серед завдань даного органу виокремлюють: розпізнання, запобігання і виявлення злочинів у сфері державних установ, органів місцевого самоврядування, проведення виборів і референдумів. Крім того здійснюється контроль державної політики щодо достовірності документів, майна, господарських операцій, обігу грошей і цінних паперів, якщо вони пов'язані з корупцією або діяльністю проти економічних інтересів держави, торгівлі ліками, продуктами харчування спеціального призначення, медичних виробів, розкриття випадків недотримання певних положень закону щодо процедур і реалізації рішень, що стосуються: приватизації і комерціалізації, фінансової підтримки, державних закупівель, контроль правильності і точності майнових декларацій або заяв про ведення

господарської діяльності осіб, які обіймають державні посади, поданих відповідно до окремих положень, проведення аналітичної діяльності в сфері компетенції ЦАБ та подання інформації у зв'язку з цим Прем'єр-міністру, Президенту Польської Республіки, Сейму та Сенату [2, с. 123].

Важливою частиною функціонування ЦАБ є також діяльність превентивного і профілактичного характеру. Важливим напрямком діяльності органів запобігання і протидії корупції в рамках реалізації антикорупційної політики є аналітична робота, за результатами перевірок та моніторингу. Так, у 2007 р. Центральне антикорупційне бюро (ЦАБ) запровадило у річному звіті пункт «Аналіз корупційних ризиків» (визначення ключових сфер життя, яким загрожує чи може загрозувати корупція). У цілому профілактичні заходи, включаючи аналіз даних про корупцію та обмін ними із суспільством, не є основним завданням ЦАБ. У цій сфері Бюро співпрацює з іншими органами та неурядовими організаціями, предметом дослідження яких є корупція та боротьба з корупцією. Громадські організації зосереджують свою увагу на виявленні та реєстрації випадків корупції, моніторингу нормативної бази та розробці пропозицій щодо її удосконалення, інформуванню та просвіті різноманітних груп населення. Необхідно зауважити, що таке ж велике значення для ефективної антикорупційної політики в Україні має контроль громадянського суспільства за роботою Національного антикорупційного бюро України. Досить цікавим механізмом для ЦАБ є принцип визначення того, чи отримує особа якусь вигоду, пов'язану з виконанням публічних функцій. У випадку негативної відповіді, надання такої користі пропонується розглядати як невід'ємну частину корупційного діяння. Цей принцип став певними напрямками для органів контролю за антикорупційною діяльністю, якими вони послуговуються [3].

Таким чином, Національне антикорупційне бюро України нині є провідною інституційною гарантією забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції в Україні. Боротьба з корупцією в Україні є важливим напрямом здійснення державної політики, що водночас підтверджується еволюцією національного законодавства та міжнародного співробітництва у цій сфері. Позитивний досвід ЦАБ Польщі є важливим надбанням для ефективної протидії корупції в нашій державі, оскільки передбачає не лише забезпечення діяльності оперативно-розшукової, контрольної та слідчої функції щодо протидії корупційних правопорушень, а аналітико-інформатичної, яка передбачає перевірку правильності й правдивості даних, виявляє ризики для держави, а також проводить профілактичну та освітню роботу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 47. Ст. 2051.
2. Якубовський Р. В. Адміністративно-правовий статус Центрального антикорупційного бюро Республіки Польща. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. №3. С.121–123. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2016/37.pdf.
3. Рибак А. І. Державна політика боротьби з корупцією у Польщі: нормативно-інституційний аспект. URL: https://eprints.oa.edu.ua/1106/1/rybak_141111.pdf.

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН²

Миргород-Карпова В. В.

*к. ю. н., викладач кафедри АГПФЕБ ННІ права
Сумського Державного університету*

Гаврилович Я. Д.

*Студентка II курсу ННІ права
Сумського державного університету*

У сучасних умовах розбудови європейської правової держави пріоритетним завданням влади є забезпечення прав, свобод і безпеки громадян. Стратегічним вектором впровадження зовнішньої політики є розвиток європейського політичного, інформаційного, економічного та правового простору. Тому відповідно, наша держава повинна забезпечити стабільне функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права. Найголовнішим критерієм оцінювання відповідності національної правової системи міжнародно-правовим стандартам вважають діяльність правоохоронних органів і спеціальних служб держави.

Новим органом у системі державних органів України, який здійснює досудове слідство кримінально караних корупційних правопорушень – корупційних злочинів, при цьому будучи незалежним, дієвим та ефективним у здійсненні своїх повноважень є ДБР. Для ефективного функціонування даного суб'єкта адміністративних правовідносин доцільним є вивчення досвіду зарубіжних держав, де функціонують органи з подібними повноваженнями.

Перш ніж аналізувати зарубіжний досвід необхідно визначити загальні засади функціонування Державного бюро розслідувань в Україні.

Необхідно зауважити, що відповідно до ст. 1 Закону України «Про Державне бюро

---

² Робота виконана в рамках проекту 55.16-01.18/20.ЗП